

การผังเมืองสู่การพัฒนาท้องถิ่น และการวางแผนป้องกันภัย

ดร.ธงชัย โรจนกนันท์ กรมโยธาธิการและผังเมือง

- ต้องเข้าใจอดีต
- รู้ปัจจุบัน
- เห็นอนาคต
- เมืองมีเกิด มีโต มีตาย
- อนาคตของเมือง น้ำท่วม พายุ แผ่นดินไหว ต้องพร้อมที่จะรับมือ
- เมืองเปราะบาง มีมาตรฐานการจัดระบบเมืองเมืองต่ำ เป็นไปโดยภูมิศาสตร์ เมืองพึ่งตนเองไม่ได้ มนุษย์ทำลาย ขาดจิตสำนึกตระหนักรู้ องค์กร (โครงสร้าง) ไม่มีเงินเพียงพอการจัดการเมือง
- การเติบโตของเมือง เกิดปัญหาที่ตามมาคือ การย้ายถิ่นของประชากร ปัญหามลพิษ เกิดการเปลี่ยนผ่าน เปลี่ยนแปลง ดังนั้น ต้องมีการปรับตัวให้ทันสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

เมืองใหม่อัจฉริยะ

- การออกแบบเมือง
- การจัดที่ดิน
- การลดใช้พลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิล เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- การใช้เทคโนโลยี ทันสมัย และครอบคลุม
- มีความปลอดภัยสูง
- มีระบบการจัดการน้ำเสียขยะ
- มีเป้าหมายเพื่อไปสู่การพัฒนาที่สมดุล
- ตัวอย่างการจัดการเมืองใหม่อัจฉริยะ คือ บ้านฉาง Center เมืองใหม่
- ข้อจำกัดของเมืองใหม่ คือ เรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน บริบทพื้นที่ไม่เอื้อ ความต้องการของประชาชน และความพร้อมของพื้นที่

ประชารัฐกับการพัฒนาท้องถิ่น

รศ.ตระกูล มีชัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- รัฐ (Public Service) มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้กับประชาชน
- นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา
- ทำให้ประชาชนรู้สึกสิทธิและหน้าที่ของตนเอง
- ปัจจุบันมีการตรวจสอบโดยภาคประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้งบประมาณผิดระเบียบ ผิดกฎหมาย ต้องระวัง
- การวางแผนงาน สอดคล้องกับปัญหาที่มี
- มองงานใหม่ คิดปัญหาใหม่อยู่เสมอ การทำงานโดยมองปัญหาไปข้างหน้า
- การพัฒนาที่เกิดจากการทำงานโดยมีการกำกับดูแลตรวจสอบ การทำงานที่คล่องตัว จำเป็นต้องมีการปรับระบบองค์กร มีการสำรวจตัวเอง เพื่อพัฒนาขีดความสามารถองค์กรพัฒนาองค์กรของตนเอง ผู้บริหาร ภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนางาน

แนวคิดในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น

- การจัดวางผังเมืองรวม
- การทบทวนใส่ใจปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- การบริหารจัดการภาครัฐที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
- การสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมชุมชน อย่างให้คนอื่นมายึดครอง
- การวางแผนร่วมกัน
- การมองปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นและอาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่
- การทำงานโดยมอปัญหาไปข้างหน้า
- การปรับองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสื่อสารกับประชาชนหรือหน่วยงานอื่นๆให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง
- ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนางาน มีภาวะผู้นำ การสำรวจตัวเอง การพัฒนาขีดความสามารถ
- การบูรณาการการทำงานร่วมกับผู้อื่น องค์กรเอกชน ประชาสังคม สถาบันการศึกษา กลไกรัฐอื่นๆและต่างประเทศ
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ชุมชนสินค้าออนไลน์ ผ่าน Social Media สอนประชาชนขายของฝ่ายระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
- การเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (แต่ละพื้นที่มีปัญหาความต้องการจุดเด่นจุดด้อยต่างกัน)

สิ่งที่ควรทำ / ต้องทำ

- การทำการเกษตรสมัยใหม่
- การลดต้นทุน
- ผู้ประกอบการสามารถพึ่งตนเองได้
- ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- Social Media
- เกษตรปลอดภัย
- ตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล
- การรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่น
- การให้บริการที่ประทับใจ
- การพัฒนาท่องเที่ยว (พัฒนาระบบ)

สิ่งสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น

- การส่งเสริมการศึกษา
- การสร้างสุขภาพ การจัดสวัสดิการ

กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ศ.ดร.โกวิทย์ พวงงาม คณะบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- กระบวนการ คือ การดำเนินงานจากจุดเริ่มต้นไปสู่จุดสิ้นสุด
- ก่อนเริ่มการวางแผน
 - 1) ต้องเริ่มจาก การศึกษาบริบทพื้นที่ มีการวิเคราะห์พื้นที่ ศึกษาปัญหาอุปสรรค การศึกษากฎหมาย ระเบียบนโยบายของรัฐบาล จังหวัด
 - 2) มีข้อมูล
 - 3) ดูความต้องการ

กระบวนการทำแผน

- 1) มีข้อมูล
- 2) วิเคราะห์ข้อมูล (ประชาคม)
- 3) การจัดลำดับสำคัญของปัญหา **Real need** ความต้องการที่แท้จริง หรือความรู้สึกที่ต้องการ
ต้องแยกให้ชัดเจน ควรจัดทำเป็นตาราง (ผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหา ความเร่งด่วน)

แนวคิดสังคมสงเคราะห์

- การสร้างความเสมอภาค
- ลดความเหลื่อมล้ำ
- ให้ประชาชนรู้สิทธิหน้าที่ของตนเอง
- การนำแนวคิด “ชวนคนที่เข้มแข็งมาช่วยคนอ่อนแอ”
- การเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (แต่ละพื้นที่มีปัญหาความต้องการจุดเด่นจุดด้อยต่างกัน)
- ชวนคนรวยๆมาช่วย อปท.ทำงาน

แนวคิดการสร้างการมีส่วนร่วม

- จิตสำนึก (ไม่บังคับ ไม่ชักจูง ไม่โน้มน้าว) แต่ทำโดยสมัครใจ จิตอาสา **ค้นหาผู้มีหรือไม่มีในพื้นที่**
- หาคนที่มีความสนใจ ในองค์กร (ลึ้นปีมีรางวัลให้กำลังใจ) เป็นผู้ก่อการดี / คนในพื้นที่ / คนนอกพื้นที่
- สร้างพื้นที่ให้มีกิจกรรมทำ
- เทคนิคการมีส่วนร่วม - สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน
- มีข้อมูล
- สร้างกระบวนการ

เทคนิคการมีส่วนร่วม A - I - C

- A Appreciation การกล่าวชมเชย
- I Influence ชักจูง
- C Control ควบคุม

สูตรการมีส่วนร่วม

- 1) สร้างสัมพันธ์กับชุมชน ศึกษาชุมชนนั้นๆ
- 2) สร้างเครื่องมือ มีข้อมูล
- 3) สร้างกระบวนการ

หลักในการทำงาน ตามตัวแบบ PEPSI-COLA ซึ่งประกอบด้วย

- P – Plan การวางแผน
- E – Education การศึกษา
- P – Participator ความร่วมมือ
- S – Stimulator นักกระตุ้น
- I – Initiator คิดสร้างสรรค์
- Co – Coordinator การประสานงาน
- L – Linker มีการเชื่อมโยงงาน
- A – Analyzer นักวิเคราะห์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- เป็นสถาบัน
- ที่ประกอบด้วยโครงสร้างและการบริหารจัดการ
- และมีความเกี่ยวข้องกับพลเมือง ประชาชน ประชาสังคม
- เป็นหน่วยงานของราชการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย (กฎหมายมหาชน)
- เป็นเรื่องของรัฐกับประชาชน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐนำกฎหมายไปปฏิบัติ (มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ที่กำหนด
เท่านั้น)

งบของแผ่นดิน

- **สตง.**

- บรรลุเป้าหมายหรือไม่
- คุ่มค่าหรือไม่
- กระบวนการเบิกจ่ายถูกต้องหรือไม่ (ดูตามลำดับ)
- มีอำนาจ หน้าที่หรือไม่ (กฎหมายจัดตั้ง)/ พรบ.กระจายอำนาจฯ
- ระเบียบ (บอกวิธีการเบิกจ่าย) ไม่มีระเบียบเบิกจ่ายไม่ได้
- หนังสือสั่งการ (ไม่มีระเบียบ กฎหมาย) ชักซ้อมความเข้าใจ ไม่ควรผิด

พบความผิด

- ทุจริตหรือไม่
- เกิดความเสียหายหรือไม่
- ดุลพินิจ (จำเป็นหรือไม่)
- เช่น งานประเพณี ถ้านอกเหนือจากทั่วไป เป็นเรื่องเฉพาะพื้นที่นั้นๆ ต้องให้วัฒนธรรมจังหวัดรับรอง

รัฐบาลดิจิทัล

ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด ผอ.สำนักรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

- **ปัญหาประเทศไทย**

- 1) การขยายตัวของเมือง การอาศัยในเมือง เมืองมีความหนาแน่นสูงขึ้น
- 2) สังคมผู้สูงอายุ (การเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของโลก)

- **การใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต)**

- 1) ทำให้มีแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมโหฬาร เกิดเป็นชุมชนออนไลน์ ไร้สื่อสารกับคนอื่นๆ มีการเชื่อมโยงไปสู่การค้าขาย สิ่งที่ดีควรทำคือ ต่อระบบอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง สอนชาวบ้านให้ขายของผ่านอินเทอร์เน็ตได้ เป็นการรวมกลุ่มในตำบล เช่น สหกรณ์ตำบล อำเภอพิมาย
- 2) การใช้เทคโนโลยีสื่อสารกับประชาชน (อปท.จะทำได้โดยวิธีใดบ้าง)
- 3) การใช้เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน

ทุนทางสังคมกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ดร.เสรี พงศ์พิศ

- ทุนทางสังคม แบ่งเป็น ทุนทางปัญญา และทุนทางทรัพยากร
- ทุนชุมชนที่สำคัญ
 - คน
 - ความรู้
 - ทรัพยากร
- โดยการจัดการ การเรียนรู้ ประสบการณ์ และนำไปสู่การพัฒนา

การพัฒนาที่ยั่งยืน

- รอด พอเพียง และยั่งยืน
 - รอดจากหนี้สิน
 - พอเพียง ระบบ
 - ยั่งยืน มีเครือข่าย
- ระเบิดจากข้างใน เช่น โครงการปิดทองหลังพระ
- มีเป้าหมายเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี)
การพัฒนาของคนในปัจจุบันที่ไม่ปิดโอกาสของคนในอนาคต รักษาสิ่งที่มีอยู่ให้ดำรงไว้
- การลงทุนที่ดีที่สุด คือ การศึกษา

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

อ.ดร.ไพฑูลย์ โพธิ์สุวรรณ

- การบูรณาการ
 - เกิดเป็นพลัง
 - ในประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าหมายร่วมกัน เช่น เรื่องของ
ยาเสพติด การจัดการปัญหาขยะ
 - มีข้อมูล (ชุดเดียวกัน) ตรงกัน

หลักการของการบูรณาการ

- 1) บูรณาการแผน
- 2) บูรณาการงบประมาณ
- 3) การร่วมลงมือปฏิบัติงาน
- 4) การมีผลงานร่วมกัน
- 5) เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

สิ่งที่ท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญและแก้ไขปัญหา

- ปัญหาเสพติด
- การจัดการปัญหาขยะ
- การค้ามนุษย์
- ปัญหามลพิษ สารเคมี หมอกควัน
- การรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ
- การจัดการสาธารณสุข
- การค้าชายแดน (โอกาส)
- การท่องเที่ยว (โอกาส)
- ความเดือดร้อนของประชาชน นำไปสู่นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล
- ในการแก้ไขปัญห ต้องตั้งเป้าหมาย เป็นตัวเลขให้ได้

สิ่งที่ฝากให้ อปท.ต้องดูแล

- อัตลักษณ์ ต้องคู่กับเรื่องเล่า (เล่าเป็นตำนาน)
- การบริการ (เน้นประทับใจ) จะได้กลับมาหรือขายซ้ำได้
- การทำเกษตรที่ปลอดภัย
- การพัฒนาระบบท่องเที่ยว
 - สะดวก
 - สะอาด
 - ปลอดภัย
 - ไม่เอาเปรียบ
 - การทำตลาด
 - การกระจายรายได้สู่พี่น้องประชาชน

การพัฒนาและแก้ไข้ปัญหา

ตั้งประเด็น เป้าหมาย

ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ทิศทางเดียวกัน

การรับนโยบายของรัฐ

- ต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้ทันต่อนโยบาย และสามารถบอกกล่าวกับประชาชนได้
- สะท้อนปัญหาที่พบกับสู่ภาครัฐ

การบริหารข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผศ.ดร.วันที ประจวบศุภกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

- www.menti.com : Mentimeter

เป็นการสร้างตัวแบบสอบถาม และแสดงผลทางกราฟ

Data (ข้อมูล) - สารสนเทศ (ประมวลผลแล้ว) - เทคโนโลยี (ใช้
หลักการวิทยาศาสตร์)

Social Network ในปัจจุบัน เช่น Line Facebook

CLOUD

- มีพื้นที่เหมือนคอมพิวเตอร์ เข้าข้อมูลไปเก็บในนั้น
มีไม่สอย (Internet) ถึงจะเข้าหาข้อมูลได้

IOT

Internet of Things เช่น ใช้อินเทอร์เน็ตเน็ตควบคุมสวิตไฟผ่านระบบ
iot / Smart Home ลืมปิดปลั๊ก ปิดผ่านแอป

QRCORD

- ส่องเพื่อค้นหาข้อมูล สร้างผ่านระบบ Google

Big Data เช่น ข้อมูล MSN ที่มีผู้ใช้งานกว่า 75 ล้านคน

หลักการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในองค์กร

* การทำ Digital services ในองค์กร

ปรัชญาแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่น

ผศ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- การพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญ คือ การศึกษา และสุขภาพ
- การศึกษา ทำโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดี
- สุขภาพ การดูแลสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพของตนเอง การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ
- **การพัฒนาบุคลากรประยุกต์ ในอนาคต** เอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง ยุทธศาสตร์
เชิงพื้นที่ การเชื่อมต่อพื้นที่ กลุ่มจังหวัด จังหวัด อปท.อื่นๆ

เครือข่ายพัฒนาท้องถิ่น

ผศ.ดร.ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- อปท. + อปท.อื่น
- อปท. + เอกชน
- อปท. + ประชาสังคม
- อปท. + กลไกรัฐอื่น
- อปท. + สถาบันการศึกษา วิจัย
- อปท. + องค์การระหว่างประเทศ

ท้องถิ่นกับแหล่งความรู้

- ทำงานร่วมกับ ศูนย์วิจัย สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา บริษัทเอกชนขนาดใหญ่
- จะก่อให้เกิดเป็น ชุมชนที่มีภูมิปัญญา
- Communities of InZnovation (COI)

ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผศ.ดร.ณพงศ์ นพเกตุ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์

- เป้าหมาย คือ **คุณภาพชีวิตที่ดี**
- เป็นการพัฒนาของคนในปัจจุบัน ที่ไม่ปิดโอกาสของคนในอนาคต รักษาสิ่งที่มีอยู่ให้ดำรงไว้

เศรษฐกิจพอเพียง

- พอดี (ของแต่ละบุคคล)
- ในหลวงรัชกาลที่ 9
- มองความพอดีในระดับประเทศ

เศรษฐกิจสีเขียว

- การผลิตที่สะอาด ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรม/งาน ยังรักษาสภาพของสิ่งแวดล้อม
- เศรษฐกิจที่ปล่อยคาร์บอนน้อย
- ลดการใช้พลังงานถ่านหิน
- แต่ปัจจุบันยังประสบปัญหาเรื่องการตลาด

แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน

- มีชุมชนออนไลน์ มีการเชื่อมโยงไปสู่การค้าขาย

ทิศทางการพัฒนาในปัจจุบัน

- คือ สังคมที่มุ่งไปสู่สังคมสีเขียว

ยุทธศาสตร์การศึกษาชาติสู่ท้องถิ่น

ช โชคชัย คำแหง ผอ.สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

- การบริหารจัดการภาครัฐ ควบคู่ไปกับการพัฒนาคน
- นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล
 - 1) ตลาดประชารัฐ เพื่อ ยากฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้มีรายได้น้อย
เกิดผู้ค้ารายใหม่ ให้ อปท.สร้างตลาด ตลาดออนไลน์ เพื่อไปสู่
Thailand 4.0
 - 2) ปัญหาขยะ กระทบต่อเศรษฐกิจ การจัดการขยะ มอบให้
กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพหลัก ให้ อปท.ดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1) ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จากการแตกแยกของประชาชน ในหลวง ร. 9 ยึด
โยงจิตใจคนไทยไว้

2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การลงทุน

* ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมมาจัดการตลาด สร้างมูลค่าสินค้า สินค้า
ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อไปสู่ Thailand 4.0

* การพัฒนาคน ให้มีการศึกษา มีทักษะ มีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม

THAILAND 4.0

- นวัตกรรม
- เทคโนโลยี
- ไปสู่การพัฒนาประเทศ

ปัญหาที่ประเทศไทยไปไม่ถึง THAILAND 4.0

- คนไทยใช้เทคโนโลยีไม่คุ้ม ไม่เป็น
- คนไทยอ่านภาษาอังกฤษไม่ออก แปลความหมายไม่ได้

บันได THAILAND

- ยุค 1 เกษตรกรรม
- ยุค 2 เลี้ยงสัตว์
- ยุค 3 อุตสาหกรรม
- ยุค 4 นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาสู่การผลิต เพิ่มมูลค่าการค้า

การขับเคลื่อนประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 6 ด้าน
 - 1) มั่นคง
 - 2) เศรษฐกิจ
 - 3) การพัฒนาคน
 - 4) สิ่งแวดล้อม
 - 5) องค์กรของรัฐ (การบริหารจัดการ)

แผนชาติฉบับที่ 12

- * การพัฒนาคน
- * การเกษตรกรรม
- * นวัตกรรม
- * เปลี่ยนประเทศโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เพิ่มมูลค่ารายได้ให้ประชาชน

การพัฒนาที่ล้มเหลว

- เกิดจากคน
- มีปัญหาเรื่องการศึกษา
- จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา ทั้งระดับอุดมศึกษา และต่ำกว่าอุดมศึกษา

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและชายะอย่างยั่งยืน

รศ.ดร.จำลอง โพธิ์บุญ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์

- ความเชื่อมโยงเรื่องสิ่งแวดล้อมกับนโยบายของรัฐบาล
- วิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมาย เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความมั่นคงและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ พัฒนาขีดความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- วิสัยทัศน์ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาที่สมดุล
- 6 ยุทธศาสตร์ คือ จัดการป่าไม้ความหลากหลายทางชีวภาพ จัดการน้ำ ชยะมูลฝอย การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ การพัฒนาระบบบริหารจัดการและองค์กร

แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน

- กระบวนการบริหารจัดการมูลฝอย
 - การลดและแยกมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด
 - การเก็บรวบรวมและขนส่งมูลฝอย
 - การกำจัดมูลฝอย
- การลดและคัดแยกมูลฝอย
 - ลดการใช้หรือลดการเกิดขยะ เช่น ถุงพลาสติก โฟม (Reduce)
 - การนำสิ่งของเหลือใช้มาใช้ซ้ำหรือบริจาคให้ผู้อื่นนำไปใช้ (Reuse)
 - การนำกลับมาใช้ใหม่การรวบรวมวัสดุรีไซเคิลได้ส่งโรงงานรีไซเคิล (Recycle)
- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ขยะอินทรีย์ที่แหล่งกำเนิด
 - การทำปุ๋ยหมัก
 - การทำน้ำหมักชีวภาพ
 - ไบโogas
 - อาหารสัตว์

การดำเนินการลดและคัดแยกมูลฝอย

- พัฒนาต้นแบบชุมชนจัดการขยะที่ดี
- ส่งเสริมการจัดการมูลฝอยโดยชุมชนในชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ พัฒนาเป็นต้นแบบ
- ถอนบทเรียนเผยแพร่ให้สาธารณะชนทราบและนำไปปรับใช้
- เป้าหมายจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนน่าอยู่

หลักการที่ใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- “ ความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ – เอกชน ”
- เป็นหลักการที่ใช้สร้างการร่วมรับผิดชอบและควรนำมาใช้ควบคู่กับหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายเพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนและบทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย

- การนำหลัก 3R มาใช้
- ธนาคารขยะ
- ตลาดนัดรีไซเคิล
- ถนนปลอดถังขยะ
- ซาเล้งเมืองสะอาด
- ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ
- ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน
- การฝังกลบ
- การใช้เตาเผา

บริบทที่สำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นในยุค 4.0

รศ.ดร.อัครณ์ วงศ์ปรีดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- Thailand 4.0 การค้าขายที่ไร้พรมแดน ไร้มิตรแท้ที่ถาวร
- หลักการ คนเป็นศูนย์กลาง เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน สังคมสำหรับทุกคน เศรษฐกิจแห่งนวัตกรรม
- เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย) การปลดปล่อยศักยภาพของทุนมนุษย์
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน ความสุขของประชาชน (Head Health Heart) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Hope Harmony Happiness)

- สังคมสำหรับทุกคน

- การพัฒนาที่เน้น คน เป็นศูนย์กลาง
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- การเจริญเติบโตและสังคมสำหรับทุกคน

- เศรษฐกิจนวัตกรรม

- เน้นการผลิตนวัตกรรม
- เน้นเทคโนโลยี
- เน้นภาคบริการ

การวิจัยชุมชน

ดร.ศิริช บัญเกิด รองปลัดเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน

- **การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น**

- ข้อมูล
- ปัญหา ความจำเป็น ความต้องการ
- ทุนและศักยภาพของพื้นที่
- แนวทางการพัฒนา
- ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- **วิจัยชุมชน**

- กระบวนการสืบค้นและการสร้าง รวมไปถึงการนำใช้ความรู้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของชุมชน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในชุมชนท้องถิ่น

ปัญหา ความจำเป็น ความต้องการ

- เศรษฐกิจ
- สังคมวัฒนธรรม
- สิ่งแวดล้อม
- สุขภาพ
- การเมืองการปกครอง

ทุน

- ทุนบุคคล
- ทุนกลุ่ม องค์กร
- ทุนหน่วยงานหรือแหล่งประโยชน์
- ทุนระดับหมู่บ้าน
- ทุนระดับตำบล
- ทุนระดับเครือข่าย

ตัวอย่าง

กิจกรรมโครงการนวัตกรรมท้องถิ่น

- การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส โดยจิตอาสา และทำงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การทำแต้มความดี เพื่อเป็นตัวกำหนดงบประมาณการพัฒนาหมู่บ้าน ของ ทต.หัวงิ้ว
- ถนนคนเดิน ผ่านระบบสภาเมือง (คนรวย)ในเมือง เป็นตัวขับเคลื่อน มีดีอะไรเอามาโชว์ คนจนเข้ามาแจม (ขายของ) จาก ทน.ขอนแก่น
- การทำทำเนียบปราชญ์ชาวบ้าน (หาคนเก่งแต่ละด้าน) เอามาสอนและโชว์ผลงาน เช่น เก่งดนตรี เก่งวาดภาพ เก่งภาษา ให้แต่ละอาทิตย์เชิญปราชญ์แต่ละด้านมาสอน และมีจัดมหกรรม เอาของทุกด้านมาทำกิจกรรมร่วมกันในวันเสาร์
- ทต.เขาไยสน กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่ตัดผมเป็น มาสอนเด็กตัดผม ให้เด็กได้ตัดผมกันเอง และจัดตั้งเป็นกองทุนตัดผม ช่วยเหลือเด็กที่ยากจน
- กิจกรรมยกปามาไว้บ้าน หลักอินแปง เพาะไม้พื้นเมือง แลกข้าว การอนุรักษ์ผักพันธุ์พื้นบ้านหรือเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่กำลังจะสูญพันธุ์ โดยการบ่มเพาะเป็นศูนย์เรียนรู้ เข้าไปศึกษาได้ และแจกจ่ายในงานวันสำคัญต่างๆ มอบเป็นของขวัญของที่ระลึก
- โฮมสเตย์แนวกิน อบต.ดงหลวง มุกดาหาร